

ZÁVEREČNÁ ČASŤ MRAZIVEJ DYSTÓPIE OD AUTORA
CELOSVETOVÉHO BESTSELLERU ŽATVA SMRTI!

NEAL SHUSTERMAN
ZDIVOČENÍ

4. DIEL SÉRIE UVOĽNENÍ

ZDIVOČENÍ

Neal Shusterman je autor týchto kníh:

Séria *Žatva smrti*

KOSEC

NIMBUS

POSOL

KOSENIE

(Poviedky k sérii *Žatva smrti*)

HRA SO SVETMI

Séria *Uvolnení*

UVOLNENÍ

SCELENÍ

ODLOŽENÍ

ZDIVOČENÍ

Séria *Epidémia šťastia*

UŽ JE DOBRE

NEAL SHUSTERMAN

ZDIVOČENÍ

Preložila Kristína Smolková

slovart

Copyright © 2014 by Neal Shusterman
Jacket illustration © 2021 by Simon Prades
Jacket illustration © 2021 by Simon Prades
Jacket design by Lizzy Bromley © 2021 by Simon & Schuster, Inc.
„Girl Smuggled into Britain to Have Her Organs Harvested“
© Steven Swinford / Telegraph Media Group Limited, 2013
„Belgium First Country to Allow Euthanasia for Children“
© David Harding / New York Daily News, December 14, 2013
„Body Art: Creations Made of Human Flesh, Blood & Bones“
© WebUrbanist, August 23, 2010
„3D Printing with Stem Cells Could Lead to Printable Organs“
© Amanda Kooser / CNET.com, February 5, 2013
„Anonymous Rallies Against Horrific, Abuse-Riddled ‘Troubled Teen’ Industry“
© Roy Klabin / PolicyMic.com, March 27, 2013
All rights reserved.

Translation © Kristína Smolková 2026
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2026

ISBN 978-80-556-7840-5

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat
ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými,
alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve
prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie
Z anglického originálu
Neal Shusterman – Unwind Dystology, Book 4: UnDivided,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Simon & Schuster, An imprint of Simon & Schuster
Children's Publishing Division, New York roku 2014,
preložila Kristína Smolková.
Zodpovedná redaktorka Eva Terrero
Editorka Dana Brežňanová
Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bojnická 10, 831 04 Bratislava, v roku 2026.
Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným
odporúčením pre konečných predajcov.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
www.slovart.sk
pobox@slovart.sk

Pre môjho redaktora a priateľa Davida Galea.

POĎAKOVANIE

Vďaka sérii *Uvolnení* som prešiel úžasnú cestu! Môj redaktor David Gale a môj vydavateľ Justin Chanda v tieto knihy od začiatku verili. Mal som neuveriteľnú podporu od všetkých vo vydavateľstve Simon & Schuster vrátane Jona Andersona, Anne Zafianovej, Liz Kossnarovej, Paula Crichtona, Katy Hershbergerovej, Michelle Leovej, Candace Greeneovej, Anthonyho Parisiho, Katriny Grooverovej, Chavy Wolinovej a Chloë Fogliovej. Moje deti (ktoré by mi ani nenapadlo dať uvoľniť!) Brendan, Jarrod, Joelle a Erin toľerovali moje knižné turné i všetky tie chvíle, keď ich otec zmizol vo svojej čudnej myslí. Mám najlepšie decká na svete! A nemal by som toľko času na písanie, keby nebolo mojich asistentiek, Marcie Blancovej a Barb Sobelovej. Okrem toho mám tých najlepších „ľudí“: agentku Andreu Brownovú; agentku pre zahraničné práva Taryn Fagernessovú; agentov pre zábavný priemysel Stevea Fishera a Debbie Deuble-Hillovú; manažéra Trevora Engelsona a právnikov Shepa Rosenmana, Lee Rosenbaumovú a Giu Paladinovú. Chcel by som poďakovať všetkým, ktorí sa usilujú, aby sa z *Uvolnených* stal celovečerný film: Julianovi Stoneovi, Catherine Kimmelovej, Charlotte Stoutovej, Marcovi Benardoutovi a Faberovi Dewarovi. Lepších producentov a priateľov by som si nemohol priať. Ďalej ďakujem Robertovi Kuzzlerovi a Margo Klewansovej zo spoločnosti Constantin Films za ich víziu a nadšenie z mojej tvorby. Vďaka Michelle Knowldenovej za spoluprácu na poviedke *UnStrung* aj ďalších pripravovaných poviedkach zo sveta *Uvolnených* a Matthewovi Luriemu, Symone Powellovej, Cimone Watsonovej, Tylerovi Hotlzmanovi, Annie Wilsonovej, Meare McNittovej, Matthewovi Setzekornovi a Natalie Sommorsovej za všetku pomoc so sociálnymi sieťami. Predovšetkým by som rád poďakoval svojim fanúšikom, ktorých odporúčania tieto knihy dostali do sveta. Dúfam, že záverečný diel bude presne taký, ako ste dúfali, alebo ešte lepší.

VŠETKÝM POLICAJTM A TERÉNNYM AGENTOM Z ÚRADU PRE MLADISTVÝCH:

Naša úloha je nesmierne dôležitá a času je málo. V priebehu posledných pár mesiacov sa z čoraz početnejšej menšiny delikventnej mládeže stala jednoznačná a aktuálna hrozba pre verejnú bezpečnosť. Nasleduje krátky prehľad, ako pristupovať k rôznym kategóriám nepolepšiteľnej mládeže podliehajúcej našej jurisdikcii aj ku konkrétnym jednotlivcom, ktorí sa radia medzi naše najväčšie priority.

DETI PREDSTAVUJÚCE ROZDEĽOVACIE RIZIKO

Ide o tínedžerov, u ktorých bolo v minulosti zaznamenané delikventné správanie, no rodičia z nejakého dôvodu odmietli podpísať príkaz na uvoľnenie. Je s nimi nutné zaobchádzať ako s ostatnými občanmi a uspať ich možno výlučne v sebaobrane. Inak ich po zadržaní treba odviešť späť k rodičom. Policajti by mali tieto rodiny citlivo povzbudiť, aby pristúpili k riešeniu delením.

ZDIVOČENÍ

Nepolepšiteľní tínedžeri, ktorí odišli z domova a „zdivočeli“, majú naďalej rovnaké práva ako ostatní občania. Zdivočených, ktorí sa prejavia ako násilní, možno v odôvodnených prípadoch uspať. Následne ich možno odviešť do väzenia pre mladistvých a držať ich tam, kým nebude možné vyhľadať a upovedomiť rodičov alebo kým zmeny v zákone neumožnia ich uvoľnenie bez rodičovského súhlasu.

SVOP-KÁRI

V prípade SVOP-károv boli predtým, ako ušli alebo sa vyhli zadržaniu, podpísané príkazy na uvoľnenie, čo znamená, že im boli odňaté všetky práva, kým nedovŕšia sedemnášť rokov (alebo osemnásť, ak Strop-17 stratí platnosť). SVOP-kári sa teda považujú iba za zbierku častí a možno s nimi podľa toho zaobchádzať.

Treba ich uspať bez výstrahy a odviesť do najbližšieho zberného tábora. Pri zájmaní sa však, prosím, usilujte spôsobiť čo najmenšiu fyzickú ujmu, keďže časti, z ktorých sa skladajú, majú väčšiu hodnotu než oni ako osoby.

TLIESKAČI

Títo nihilistickí teroristi urobili svoju krv výbušnou, v dôsledku čoho predstavujú najväčšiu pretrvávajúcu hrozbu pre verejnú bezpečnosť. Hoci nimi môžu byť osoby v rôznom veku, najčastejšie ide o SVOP-károv, zdivočených alebo mladistvých predstavujúcich rozdeľovacie riziko. Pri tieskačoch si nezabúdajte držať odstup a použiť schválené keramické guľky, ktoré zneškodnia hrozbu, skôr ako by mohla nastať explózia. Keramické guľky tieskačov zložia bez rizika výbuchu.

BRIGÁDA ODLOŽENÝCH

Aj keď zo štatistík vyplýva, že odložení (teda bábätká, ktoré rodičia nechali na cudzom prahu) tvoria neprimerane veľké percento uvoľnených, neospravedlňuje to smrtonosné vyčíňanie Masona Starkeyho a jeho brigády odložených. Skôr to dokazuje potrebu silnejšieho uvoľňovacieho programu. V záujme ochrany zberných táborov pred brutálnymi útokmi Masona Starkeyho posilňujeme ochranu a modernizujeme zbraňové vybavenie vo všetkých zberných zariadeniach. V prípade, že narazíte na brigádu odložených, nezasahujte. Pri jednoznačnom spozorovaní ich namiesto toho nahláste najbližšiemu pracovisku, aby sme mohli pohotovo vykonať letecký útok a zlikvidovať celú brigádu.

CONNOR LASSITER A RISA ZVERENCOVÁ

Napriek presvedčeniu, že „SVOP-károvi z Akronu“ Connorovi Lassiterovi poskytuje útočisko kmeň Hopiov, musíme brať do úvahy možnosť, že ide iba o leť a on sa nachádza niekde inde. Je dokonca možné, že sa vrátil do Ohia. Každý policajt, ktorý Lassitera jednoznačne identifikuje, má príkaz chytiť ho – a to

živého alebo mŕtveho. Predpokladá sa, že cestuje s Risou Zverencovou, ktorá, ako si možno spomínate, dostala novú chrbticu vďaka Iniciatívne mu občianstvu, poprednej charitatívnej organizácii v tejto krajine, len aby túto organizáciu zradila a podnietila iných tínedžerov k násiliu.

LEVI JEDEDIAH CALDER (ZNÁMY AJ AKO LEV GARRITY)

Tento desiatok, z ktorého sa stal tieskač, porušil podmienky domáceho väzenia a niekoľko mesiacov sa ukrýva. Vo všeobecnosti sa síce predpokladá, že jeho miesto bydliska vyhodila do vzduchu organizácia tieskačov v snahe zabiť ho, ale podľa nášho stanoviska výbuch spôsobil sám a v súčasnosti s tieskačmi spolupracuje.

CAMUS KOMPRIX

Aj keď sa nás sceľovanie uvoľnených bezprostredne netýka, Iniciatívne občianstvo nás požiadalo, aby sme podporili ich úsilie – obzvlášť vo svetle zrady Risy Zverencovej. O Camusovi Komprixovi – a sceľovaní vo všeobecnosti – preto hovorte čo najpozitívnejšie. To, či ho považujete za ľudskú bytosť alebo nie, je irelevantné.

ČASŤOVÍ PIRÁTI

Čierny trh s uvoľnenými sa v posledných rokoch rozrástol a jeho úspech priamo súvisí s našimi zlyhania mi pri chytaní a spracovávaní SVOP-károv. Sme pevne presvedčení, že so zvýšenou ostrážitosťou a s väčšou federálnou finančnou podporou klesne počet SVOP-károv, o ktorých nás pripravujú časťoví piráti, a kartely pôsobiace na čiernom trhu stratia moc.

ŠANCIARSKA OTÁZKA

Je čoraz zjavnejšie, že šanciarске kmene združujúce pôvodných obyvateľov Ameriky majú odlišné zámery ako my – najmä Arapáči, o ktorých sa vie, že pravidelne tajne poskytujú azyl uvoľneným na úteku. Pokiaľ títo takzvaní adoptívni utečenci

zotrvávajú na kmeňovom území, nepodliehajú našej jurisdikcii. Vyhybajte sa akémukoľvek priamemu konfliktu so Šanciarmi, kým neprestanú platiť súčasné dohody a nedôjde k vojenskému zásahu.

Robíme veľké pokroky v hľadaní trvalého riešenia hrozieb, ktoré predstavuje násilná mládež. Vďaka nášmu úsiliu padlo Odbojové hnutie proti deleniu. Verím, že sa môžeme tešiť na deň, keď sa oslobodíme od strachu z mladistvých a keď sa našim najlepším a najšikovnejším mladým bude dariť ako náležite orezanému stro-
mu. A zaistíte to vy, agenti a policajti pre mladistvých. Ďakujem vám za vašu službu.

Herman Sharply
tajomník pre záležitosti mladistvých

Prvá časť

Útočiská zmyslu života

„Ak cítite, čo ja,
skúste pästou preraziť strop...“

– úryvok textu piesne *Burn It Down*
od skupiny AWOLNATION

1 · SVOP-kár

Popri hlave mu prefrngne uspávacia guľka tak blízko, že vinou trecej sily skončí s odratým ušným lalokom. Druhá uspávacia guľka mu preletí tesne popod pazuchu – doslova vidí záblesk, keď ho mína – a s tupým *čink* trafi kontajner v uličke pred ním.

Prší. Strhla sa neskorá letná búrka takmer biblických rozmerov a dnes je jeho najlepšou priateľkou, pretože nepretržitý prívál vody brzdi policajtov pre mladistvých, ktorí ho prenasledujú. V tom lejaku sa im naňho ťažšie mieri.

„Útekem to len zhoršuješ, synak!“ zavolá jeden z polišov.

Keby nelapal po dychu, zasmial by sa na tom. Ak ho chytia, uvoľnia ho; čo by mohlo byť horšie? A to, že ho oslovil „synak“? Ako sa poliš pre mladistvých opovažuje vravieť mu „synak“, keď v ňom svet viac nevidí potomka ľudskej rasy? Pokiaľ ide o ľudstvo, je len vec. Hromada biomasy zrelá na opätovné využitie.

Naháňajú ho dvaja či traja poliši pre mladistvých. Neobzrie sa, aby ich spočítal. Keď utekáte, aby ste si zachránili život, a zúfalo sa usilujete ostať v celistvom stave, nezáleží na tom, či sa za vami ženie jeden policajt, desať policajtov alebo sto. Záleží jedine na tom, že tam sú – a na tom, aby ste bežali rýchlejšie.

Okolo neho presviští ďalšia uspávacia guľka, ale nie tak blízko ako ostatné. Poliši začínajú strácať nervy. Dobré. Minie preplnený smetiak a prevráti ho v nádeji, že ich ešte väčšmi spomalí. Zdá sa mu, že ulička sa tiahne donekonečna. Vôbec nevedel, že Detroit má také dlhé vedľajšie uličky. Asi päťdesiat metrov pred ním sa konečne zjaví východ a on si už predstavuje slobodu. Z uličky vyletí do mestskej premávky. Možno zapríčiní autonehodu ako SVOP-kár z Akronu. Možno rovnako ako on nájde desiatka a použije ho ako ľudský štít. Možno sa dokonca dá dokopy s krásnou komplickou. Takéto myšlienky mu do na smrť unaveného tela vženú odhodlanie a do nôh rýchlosť.

Poliši pre mladistvých ešte viac zaostanú a on má zrazu iskierku tej najcennejšej komodity SVOP-károv: nádeje. Tým, ktorí v očiach sveta nemajú ani takú hodnotu ako súhrn ich častí, zvykne chýbať.

Avšak túto nádej v okamihu zatienia siluety dvoch ďalších policajtov pre mladistvých blokujúcich východ z uličky. Chytili ho do pasce. Otočí sa a zbadá, že ostatní sa blížia zozadu. Ak mu nenarastú krídla, na ktorých by odletel, je s ním koniec.

Vtom z tmavých dverí vedľa seba začuje...

„Hej, ty! Pod' sem!“

Ktosi ho schmatne za ruku a vtiahne do otvorených dverí práve vo chvíli, keď popri ňom preletí salva uspávacích guliek.

Tajomný záchranca zavrie a polišov vymkne – no čo to pomôže? Byť obklúčený v budove nie je o nič lepšie ako byť uväznený v uličke.

„Tadiaľto,“ vyzve ho chalan, ktorý ho zachránil. „Dolu.“

Po chatrných schodoch ho odvedie do vlhkého suterénu. SVOP-kár si dopraje chvíľku, aby si v tmenom svetle premeral svojho záchrancu. Zdá sa, že je od neho o tri či štyri roky starší – môže mať osemnásť, možno dokonca dvadsať. Je bledý a chudý, tmavé vlasy má zlepené a jeho chabé bokombrady sa túžia premeniť na bradu, ibaže sa nedokážu spojiť.

„Neboj sa,“ povie chalan. „Aj ja som SVOP-kár.“

Neznie to pravdepodobne, pôsobí totiž pristaro – na druhej strane, decká, ktoré na úteku strávia rok alebo viac, zvyknú vyzerať staršie. Akoby pre ne čas plynul dvojnásobnou rýchlosťou.

V suteréne sa nachádza zhrdzavený šachtový poklop, ktorý niekto zložil, a z tmavej diery, nie širšej ako tridsať centimetrov, sa šíri príšerný zápach.

„Dole sa!“ zavelí týpek so zlepenými vlasmi, veselý ani Santa, ktorý sa chystá spustiť dolu komínom.

„Robíš si srandu?“

Zhora sa k nim donesie hlasné tresknutie značiace vykopnutie dverí a SVOP-károvi zrazu kanalizácia nepripadá ako taký zlý nápad. Pretisne sa otvorom, musí vrtieť bokmi i plecami, aby sa doň

zmestil. Má pocit, akoby sa ho snažil zhltnúť had. Týpek so zlepenými vlasmi vklzne za ním, so zaškrípaním kovu o betón vráti poklop na miesto. Polišov pre mladistvých odreže, nezanechá ani stopu po tom, kam zmizli.

„Tu dolu nás nikdy nenájdu,“ vyhlási neznámy so sebavedomím, ktoré SVOP-kára núti veriť mu. Chalan zapne baterku, aby osvetlil okolie. Ocitli sa vo valcovitom dvojmetrovom kanalizačnom potrubí. Zamočila ho odtekajúca dažďová voda, no zrejme sa nepoužíva. Aj tak odporne smrdí, ale nie tak hrozne, ako sa zdalo z druhej strany.

„Čo ty na to?“ spýta sa chalan s neupravenými vlasmi. „Útek hodný Connora Lassitera, že?“

„Nemyslím, že by SVOP-kár z Akronu vliezol do kanálu.“

Chalan zavrčí a odvedie ich na miesto, kde je kanalizačné potrubie prerušené. Vlezú do betónového potrubia na rozvody ovešaného drôtni a lemovaného rúrkami s horúcou parou, pre ktoré je tam dusno.

„Kto teda si?“ opýta sa SVOP-kár svojho záchrancu.

„Som Argent,“ odvetí chalan. „Vyslovuje sa to *Árdžent*.“ Vystrie k SVOP-károvi ruku, aby mu ňou potriasol, potom sa otočí a zamieri do úzkeho kanálu plného pary. „Tadeto, neni to ďaleko.“

„Ďaleko kam?“

„Mám to dosť dobre zariadené. Teplé jedlo a pohodlné miesto na spanie.“

„To znie príliš dobre, aby to bola pravda.“

„Že? Viem,“ Argent mu venuje úsmev, takmer rovnako slizký ako jeho masťné vlasy.

„Takže aký je tvoj príbeh? Prečo by si pre mňa riskoval krk?“

Argent pokrčí plecami. „Neni to až taký risk, keď vieš, že si ich prekabátil,“ vysvetlí. „Tak či tak, vravím si, že je to moja občianska povinnosť. Pred časom som ušiel časťovému pirátovi, teraz pomáham tým, čo toľko šťastia nemali. A neušiel som pred hocijakým časťovým pirátom. Bol to ten bývalý poliš pre mladistvých, ktorého Connor Lassiter uspal jeho zbraňou. Potupne ho prepustili a momentálne predáva tínedžerov, čo chytí, na čiernom trhu.“

SVOP-kár zaloví v pamäti po mene. „Ten Neilson?“

„Nelson,“ opraví ho Argent. „Jasper T. Nelson. A poznám aj Connora Lassitera.“

„Ozaj?“ zapochybuje SVOP-kár.

„Hej – a je to fakt výkvet. Totálna nula. Preukázal som mu pohostinnosť ako tebe a on mi зробil s tvárou toto.“

Až teraz si SVOP-kár všimne, že Argent má ľavú polovicu tváre vážne dokaličenú a nedoliečenú.

„Chceš mi tvrdiť, že ti to spravil SVOP-kár z Akronu?“

Argent prikývne. „Hej, keď bol na návšteve v mojom podzemnom kryte.“

„Jasné.“ Chalan si očividne vymýšľa, ale SVOP-kár ho prestane spochybňovať. Radšej by nemal hrýzť ruku, ktorá ho čoskoro bude krímiť.

„Už len kúsok,“ uistí ho Argent. „Máš rád steak?“

„Keď sa mi ho podarí zohnať.“

Argent mávne rukou k trhline v betónovej stene, cez ktorú preniká studený vzduch – namiesto starej hniloby páchne čerstvou plesňou. „Až po tebe.“

SVOP-kár vlezie dnu a zistí, že sa nachádza v pivnici. Sú v nej ďalší ľudia, no nehýbu sa. Chvíľu mu trvá, kým pochopí, na čo sa díva. Na zemi ležia traja tínedžeri zviazaní do kozla so zapchatými ústami.

„Hej, čo, do...“

Ibaže skôr ako myšlienku dokončí, zozadu k nemu podíde Argent a brutálnym chvatom mu preruší nielen prívod kyslíka do priedušnice, ale aj prívod krvi do mozgu. Posledné, čo si SVOP-kár uvedomí, než stratí vedomie, je, že ho predsa len zhltol had.

2 • Argent

Je neskutočne spokojný. Je v špičkovej forme. Argent Skinner, učeň časťového piráta a majstra vo fachu Jaspéra T. Nelsona, by sa ani nemohol mať lepšie.

V Nelsonových službách síce neskončil za najlepších okolností, ale rozhodne tie okolnosti využil najlepšie, ako sa dalo. Bol natoľko užitočný, že Nelson nemal na výber a musel si ho nechať. Dôkazy o Argentovej užitočnosti ležia zviazané vzadu v nákladnom priestore.

Malá dodávka s jednosmerným prenájomom nahradila požičané auto, ktoré nechali na parkovisku pri Walmarte na predmestí. Argent sa neobáva, že ich pre tieto drobné krádeže vystopujú, lebo Nelson je skutočný odborník na útek pred takzvanou spravodlivosťou i na to, ako nepútať pozornosť. Keďže toľké roky pracoval ako policajt pre mladistvých, pozná všetky stratégie, všetky postupy. Vie, ako chodiť po tenkom ľade zákona a nestraťiť pritom rovnováhu.

Nelson je Argentov nový hrdina. Connor Lassiter, jeho predchádzajúci idol, ho sklamal. Argenta teraz s Nelsonom spája nenávisť voči SVOP-károvi z Akronu – a taká nenávisť môže vytvoriť rovnako pevné puto ako láska.

Otočí sa, aby si ešte raz prezrel štvoricu SVOP-károv vzadu v dodávke: zviazanú a umlčanú, v podstate pripravenú na donášku v darčekom balení. Všetci sú hore a vrtia sa. Niektorí plačú, ale ticho a pre seba, pretože na seba nechcú privolať Argentov hnev – už viackrát im ním hrozil. Samozrejme, sú to len prázdne vyhrážky. Nelson by mu nedovolil fyzicky im ublížiť.

„Pomliaždeniny znižujú ich trhovú hodnotu,“ upozornil ho časťový pirát. „Divan nemá rád pomliaždené ovocie. Aj tak bude rozladený, že mu nesiem ceny útechy namiesto hlavnej.“

Hlavnou cenou myslí, ako inak, Connora Lassitera.

Hoci by ich Nelson mohol umlčať guľkami so sedatívami, neurobí to. „Musím šetriť,“ objasnil Argentovi. „Uspávacie guľky sú drahé.“

Avšak zjavne to neplatí, keď ide o Argenta. Raz sa pokúsil dať hlasnejšie rádio a Nelson ho za to uspal. A nestalo sa to prvýkrát. Časťovému pirátovi podľa všetkého robí ohromnú radosť zbavovať Argenta vedomia. „Je to ako ušetriť elektrický šok opici, aby sa

naučila, že si nemá brať banán,“ vyhlásil raz. Ako ďalšiu v rádiu zahrali pieseň s názvom odkazujúcim na rovnaký obraz, *Shock the Monkey*. Argent je presvedčený, že Nelson má jasnovidecké schopnosti.

Momentálne hrá stanica s predvojnovými klasikami skupinu Pearl Jam hlasitosťou, ktorú má Nelson najradšej: len takou, aby ste takmer počuli. Argent musí neustále potláčať nutkanie dať tú otravne tichú hudbu hlasnejšie.

Keď sa zadíva na SVOP-károv vzadu, ten, ktorého chytil ako posledného, s ním nadviaže očný kontakt. Je to chlapec s drsnými črtami, no nežnými jantárovými očami, ktoré sa k jeho strohej tvári nehodia. O niečo nimi Argenta prosí, ale o čo? O prepustenie? Zľutovanie? Vysvetlenie, ako sa z jeho života stalo toto?

„Prestaň!“ oborí sa naňho Argent. „Čokoľvek chceš, nedosta-neš to.“

„V-ko,“ zamumle chalan s látkou v ústach.

„Žiadne zastávky na veľko!“ precedí Argent cez zuby. „Vydriži, kým sa nerozhodneme zastaviť – a nekukaj na mňa tými šteňacími očami, jak okolo nich nechceš modriny.“ Ďalšie plané vyhrážky, avšak to tínedžer nevie. Porazenecky sklopí pohľad k odretej podlahe dodávky, čo Argenta rozveselí.

„Hej,“ osloví chalana. „Aké je vtipné, že si vlastne dodávka v dodávke. Chápeš? Niekomu ťa dodáme jak tovar.“

„Zavrú sa ti niekedy ústa?“ zapojí sa Nelson.

„Len sa trochu bavím.“ Argent musí uznať, že na rozhovore s ľuďmi, ktorí nemôžu odvrávať, je niečo veľmi uspokojujúce. „Počujte, myslím, že tie jeho oči budete chcieť,“ povie Nelsonovi. „Sú ešte krajšie, ako máte teraz.“

Nelson po chvíľke nepríjemného ticha odvetí: „Chcem iba jedny oči.“

Argent vie, čie oči chce ako hlavnú trofej, aj bez toho, aby mu to hovoril. „Veď jedno ani nie je jeho,“ utrúsí. „Connor skončil okrem novej ruky aj s novým okom.“

„Na tom nezáleží,“ odsekne Nelson. „Nejde o to, čie oči *do-*stanem, ale o to, čie oči si *vezmem*.“

„Jasné, to chápem. Ak sa jeho očami budete dívať vy, znamená to, že sa nimi už neďíva on.“ Vtom sa Argent uškrnie. „A okrem toho, kto by chcel mať trofej niekde na policičke, keď ju môže mať stále na očiach. Chápete? Na očiach?“

Nelson neprejaví ani toľko slušnosti, aby nad tým zastonal. „Mám tvojho hlasu plné zuby,“ postažuje sa. „Preto, že plytváš životom, nemusíš plytvať aj dychom.“

„Hej? No, pri tom plytvaní životom som práve chytil štyroch prvotriednych SVOP-károv, ktorých môžete predať svojmu kamošovi na čiernom trhu.“

Nelson sa k nemu obráti, odhaliac zdravú polovicu tváre – tú, ktorú mu nespálilo, keď ležal v bezvedomí na arizonskom slnku. Okrem nenávisti voči rovnakej osobe je toto ďalšia skutočnosť, ktorá ich spája: obaja majú polovicu tváre. Priložte Nelsonovu ľavú polovicu k Argentovej pravej a dostanete celok. Dokazuje to, že k sebe patria ako tím.

„Nie je to môj kamoš!“ okríkne ho Nelson. „Divan je popredný obchodník s mäsom na Západe. Dokonca aj barmská organizácia Dah Zey pri ňom vyzerá ako skupina amatérov. Je to džentlmen, ktorý si potrpí na formality, a keď ho stretneš, budeš sa k nemu podľa toho správať.“

„Jasné, jasné,“ zareaguje Argent. Vzápätí sa skrátka musí opýtať: „Takže, zaobchádza tento Divan s uvoľnenými ako Dah Zey? Že nepoužíva anestéziu a tak?“

Tá myšlienka vyvolá v zadnej časti auta vlnu stonov a tlmených vzlykov, preto Nelson na Argenta letmo zazrie. „Vážne ťa musím zase uspať, aby si sklapol?“

Argent nemá v láske tie krátke záblesky smrti a nasledujúce bolesti hlavy, preto si zapisuje ústa, odhodlaný zostať po celý čas ticho.

Nelson ho informuje, že neskončili.

„Kým ich vezmeme za Divanom, chytíme ešte jedného SVOP-kára,“ povie. „Ak za ním nejdem s Lassiterom, chcem sa ukázať s maximálnym možným nákladom.“ Následne sa na Argenta opäť letmo pozrie. „Musím si byť istý, že keď dorazíme, splníš svoj sľub.“

Argent preglgne, náhle sa cíti rovnako pevne spútaný ako uvoľnení vzadu. „Samozrejme,“ potvrdí. „Vždy dodržím slovo. Hneď ako vyložíme ‚tovar‘, vám dám kód k sledovaciemu čipu.“

Nelson prikývne, akceptuje to. „Pre vlastné dobro by si mal dúfať, že sledovací čip tvojej sestry je aktívny – a že je stále s Lassiterom.“

„Bez obáv,“ ubezpečí ho Argent. „Grace je ako kliešť. Keď sa na niekoho nalepí, chce to Boží zásah, aby sa pustila.“

„Alebo guľku do hlavy,“ poznamená Nelson.

Z toho pomyslenia Argenta zamrazí. Iste, strašne sa na Grace hnevá za to, že sa postavila na Connorovu stranu a nie na jeho, no zabil by ju Connor, aby sa jej zbavil? Argent ho ani po tom všetkom nevníma ako človeka, ktorý by bol schopný niečoho takého. Aj tak by však na podobné veci radšej nemyslel, preto si dovoľí zatúlať sa v myšlienkach k niečomu oveľa príjemnejšiemu.

„Takže, má ten Divan nejaké deti? Akože, možno dcéru v mojom veku?“

Nelson si vzdychne, vytiahne uspávaciu pištoľ a strelí Argenta šípkou s nízkou dávkou sedatíva. Bolestivo ho zasiahne do ohryzka. V prstoch zovrie drobnú letku a šípkou si vytiahne z krku, avšak až potom, ako schytá plnú dávku.

„Strhnem ti to z výplaty,“ oznámi mu Nelson. Žartuje, Argent od neho žiadnu výplatu nedostáva. Dal mu jasne najavo, že ide o neplatený druh stáže. Ale to je v poriadku. Dokonca aj schytať uspávaciu šípku je v poriadku. Argent Skinner si totiž žije dobre.

Kým upadá do bezvedomia, utešuje ho vedomie, že čoskoro padne i Connor Lassiter – a na rozdiel od Argenta nikdy nevstane.

3 • Connor

V zaprášenom kúte preplneného starožitníctva v zarostenej bočnej uličke ohijského mesta Akron čaká Connor Lassiter na chvíľu, keď sa mu svet zmení pred očami.

„Viem, že je niekde tu,“ utrúsi Sonia, zatiaľ čo sa prehrabáva v kope zastaranej elektroniky. Connor premýšľa, či starena zažila zrod a zánik všetkej tej technológie.

„Pomôžem vám?“ ponúkne sa Risa.

„Nie som žiadna invalidka!“ odbije ju Sonia.

Aká omračujúca vyhládka, že čoskoro spočinú pohľadom na *tom* predmete, na ktorom stojí a padá celá budúcnosť. Budúcnosť uvoľňovania. Budúcnosť železného zovretia, v ktorom Úrad pre mladistvých drží tínedžerov ako on. Potom sa pozrie na Risu, na ktorej badať rovnaké dychtivé očakávanie. *Naša budúcnosť*, pomyslí si. Doteraz bolo ťažké uvažovať o zajtrajšku, keďže sa celý život točil okolo prežitia dneška.

Grace Skinnerová si usadená vedľa Risy súcha dlane s intenzitou, ktorá by mohla viesť k odreninám. „Je väčšia ako chlebník?“ vyzvedá.

„Onedlho sa dozvieš,“ odpovie Sonia.

Connor síce netuší, čo je chlebník, avšak dokáže si predstaviť jeho veľkosť, pretože to prirovnanie sa často používa v hre „háďaj, na čo myslím“. Kým čaká na odhalenie zariadenia, má čo robiť, aby si sám nezačal súčať dlane.

Keď sa Sonia rozhovorila o svojom manželovi, domnieval sa, že sa prinajlepšom niečo dozvie – dostane nejakú nápoď, prečo sa Iniciatívne občianstvo tak bálo nielen muža, ale aj spomienok naňho. Jansona a Soniu Rheinschildových, ktorí vyhrali Nobelovu cenu za medicínu, vymazali z dejín. Connor si myslel, že od Sonie možno získa informácie. *Toto* nečakal ani náhodou.

„Čo keby ste vynasli tlačiareň, ktorá dokáže vytvoriť živé ľudské orgány?“ nadhodila Sonia potom, ako im porozprávala o trpkom sklamaní, ktoré si napokon vyžiadalo život jej manžela. „A čo keby ste predali patent najväčšiemu výrobcovi lekárskeho pomôcok v krajine... a čo keby ten vzal všetku vašu prácu... a pochoval ju? A vzal plány a spálil ich? A vzal každú tlačiareň a roztrieskal ju, aby sa nikto nikdy nedozvedel, že taká technológia existovala?“

Sonia sa pri tých slovách chvela takou strašnou zlosťou, že navzdory drobnej postave pôsobila oveľa väčšie – oveľa mocnejšie než ktokoľvek z nich.

„Čo keby,“ pokračovala, „sa postaral, že riešenie uvoľňovania zmizne, pretože príliš veľa ľudí investovalo príliš veľa do toho, aby všetko ostalo presne... ako... doteraz.“

Bola to Grace – „nízkokortikálna“ Grace –, ktorá pochopila, kam smeruje.

„A čo ak ostala ešte jedna tlačiareň na orgány,“ ozvala sa, „ukrytá v rohu starožitníctva?“

Tá predstava akoby z miestnosti vysala všetok kyslík. Connor doslova zalapal po dychu a Risa mu stisla ruku, ani čo by sa ho potrebovala chytiť, aby zažehnala vlastný závrat.

Sonia navela vytiahne kartónovú škatuľu v podstate presne takej veľkosti, ako by Connor čakal od chlebníka. Uvoľní jej miesto na okrúhlom stolíku z čerešňového dreva a ona naň škatuľu opatrne zloží.

„Môžeš ju vybrať,“ povie mu. Pri tej námahe sa trochu zadýchala.

Connor siahne dnu, v prstoch zovrie tmavý predmet, vytiahne ho a položí na stôl.

„To je ono?“ spýta sa očividne sklamaná Grace. „Je to len tlačiareň.“

„Presne,“ potvrdí Sonia so samolúbou hrdosťou. „Prevratná technológia nevzniká s kopou efektných doplnkov. Tie sa pridávajú neskôr.“

Tlačiareň na orgány je malá, ale zavádzajúco ťažká, plná elektroniky upravenej na jej nezvyčajný účel. Na pohľad je oceľovosivá, a ako už poznamenala Grace, úplne všedná. Vyzerá ako obyčajná tlačiareň, ktorú mohli vyrobiť pred Connorovým narodením, samotný kryt pravdepodobne z bežnej tlačiarne skutočne pochádza.

„Tak ako pri mnohých veciach na tomto svete,“ pouča ich Sonia, „záleží na tom, čo je vnútri.“

„Spustite ju,“ požiada Grace, dobreže neposkakuje na stoličke. „Vytlačte mi na nej oko alebo čo.“

„To nejde. Zásobník treba naplniť pluripotentnými kmeňovými bunkami,“ objasní Sonia. „Okrem toho vám k nej veľa nepoviem. Nech sa prepadnem, ak viem, ako robí, čo robí. Moja oblasť bola neurobiológia, nie elektronika. Zostrojil ju Janson.“

„Budeme ju musieť rozobrať,“ skonštatuje Risa. „Aby sa dali vyrobiť ďalšie.“

Priestor na výstup tohto malého prototypu stačí na výrobu oka, ktoré si zaželala Grace – je však zjavné, že technológia by sa dala použiť pri väčších zariadeniach. Už z toho pomyslenia sa Connorovi zatočí hlava. „Keby mohla každá nemocnica tlačiť orgány a tkanivá pre pacientov, celý systém uvoľňovania by sa zrútil!“

Sonia sa oprie, pomaly krúti hlavou. „Tak sa to nestane,“ vyhlási. „Nikdy to tak nebýva.“ Dá si záležať, aby sa pozrela na každého z nich – chce sa uistiť, že ju naozaj pochopia. „Neexistuje nič, čo by samo osebe ukončilo uvoľňovanie,“ vysvetľuje im. „Bude to chcieť mišmaš nesúvisiacich udalostí, ktoré sa v správnej chvíli prepoja správnym spôsobom a spoločnosti pripomenú, že má svedomie.“ Následne opatrne potľapká tlačiareň na orgány. „Celé roky som sa bála zverejniť jej existenciu, lebo ak zničia tento kus, neostane žiadne východisko. Technológia zanikne s týmto zariadením. No teraz si myslím, že nastala tá pravá chvíľa. Hoci jej zverejnenie nevyrieši všetko, mohlo by predstavovať jednotiaci prvok pre ostatné udalosti.“

Vzápätí Connora švihne palicou tak silno, až mu pravdepodobne na koži zanechá červený pás. „Boh mi pomáhaj, ale tuším, že ju dostanete na starosť vy. Jansonovo zariadenie je teraz vaše. Tak choďte dať svet do poriadku.“

REKLAMA

Nepoznáte ma, ale poznáte môj príbeh alebo nejaký veľmi podobný. Moju dcéru zrazil šestnásťročný chlapec počas divokej jazdy v ukradnutom aute. Neskôr vysvitlo, že mal predtým trikrát

problémy so zákonom a vždy ho pustili. Momentálne je zase vo väzbe a možno ho budú súdiť ako dospelého, lenže to mi dcéru nevráti. Vôbec nemal mať možnosť ukradnúť to auto – no rodičia ho napriek záznamom v registri a očividným sklonom k bezohľadnému, násilnému správaniu odmietli dať uvoľniť. Iniciatíva Marcella, pomenovaná po mojej dcére, zaistí, že sa nič také viac nezopakuje. Ak iniciatíva Marcella prejde u voličov, nepolepšiteľní tínedžeri v rozdeľovacom veku budú po treťom porušení zákona automaticky uvoľnení. Prosím, hlasujte za iniciatívu Marcella. Nedlhujeme to snád' svojim deťom?

– Financované Koalíciou rodičov
za bezpečnejší zajtrajšok

Connor si tajný artefakt okamžite odnesie do zadnej miestnosti. Odjakživa mu to s technikou šlo až neprirodzene dobre, no v tomto prípade sa neodvažuje ani zložiť kryt, aby nespôsobil niečo nenapraviteľné.

„Musíme ju dostať do správnych rúk,“ poznamená. „Do rúk niekoho, kto vie, čo s ňou.“

„A,“ doplní Risa, „niekoho, kto nie je natoľko prepojený so súčasným režimom, že by tlačiareň radšej zničil, ako využil.“

„To bude výzva,“ zhodnotí Grace.

Do zadnej miestnosti dokrivká Sonia a pristihne ich, ako stále zízajú na prístroj. „Nie je to náboženská relikvia,“ vyhlási. „Spamätajte sa.“

„No, istým spôsobom je posvätná,“ zareaguje Risa.

Sonia nad tým zamietavo mávne rukou. „Nástroje nie sú ani diabolské, ani božské. Záleží len na tom, kto ich používa.“ Následne ukáže palicou na starú truhlicu, naznačujúc, že je čas zísť do šera pivnice.

Grace truhlicu odtlačí. Zavzdychá pritom. „Čo v nej vôbec je? Kamene?“

Risa sa pozrie na Connora a on odvráti zrak. Obaja poznajú jej obsah. Connor sa nazdáva, že ani Risa nevie, ako veľmi ho to ťaží

na srdci. Oveľa viac, než vážia samotné listy v truhlici. Premýšľa, koľko listov od koľkých mladých sa v nej ukrýva, keď je taká ťažká.

Len čo je truhlica preč, Sonia odhrnie koberec pod ňou, čím odhalí padacie dvere. Connor sa zohne a zdvihne ich.

„Idem otvoriť obchod,“ oznámi im Sonia. „Či sa mi to páči, alebo nie, musím si zarobiť na živobytie, takže idete dole. Poznáte to. Nerobte hluk a ani na chvíľu si nemyslite, že ste príliš chytrí, aby vás dostali.“ Nato ukáže na tlačiareň. „A toto si zoberte so sebou. Nepotrebujem, aby sa mi tu vzadu hrabala nejaká všetečnica a uvidela to vyložené.“

Connor bol u Sonie v pivnici naposledy pred skoro dvomi rokmi. Prišiel sem v druhý deň na úteku. Uniesol desiatka ako rukojemníka, uspal policajta pre mladistvých jeho zbraňou a zaplietol sa so sirotou, ktorá ušla z autobusu mieriaceho do zberného tábora. Aká boli nesúrodá banda hlupákov! Connor si z času na čas stále pripadá ako hlupák, ale zmenilo sa toho toľko, že si ledva spomína na problémového chalana, ktorým zvykol byť. Z Leva – kedysi nevinného dieťaťa, ktorému vymyli mozog, aby si prialo vlastné uvoľnenie – sa medzičasom stala stará duša v tele, ktoré prestalo rásť. Risa, ktorá sprvu zápasila o prežitie, sa postavila proti Iniciatívnemu občianstvu v národnej televízii, no až potom, ako skončila s poškodenou chrbticou, ktorú jej neskôr proti jej vôli vymenili. A pokiaľ ide o Connora, riadil najväčšie tajné útočisko pre SVOP-károv na svete... len aby sa dozvedel, že vlastne až také tajné nebolo. Spomienka na zničenie cintorína preňho stále predstavuje nezahojenú ranu na duši. Bojoval zubami-nechtami – niektorí by azda tvrdili, že udatne –, a predsa Úrad pre mladistvých napokon zvíťazil a poslal stovky deciek do zberných táborov.

Deciek presne ako tie, ktoré v súčasnosti obývajú Soniinu pivnicu.

Aj keď Connor chápe, že je to šialené, zdá sa mu, akoby v ten deň na cintoríne sklamal i tieto deti. Kým schádza dolu za Risou, pociťuje obavy a neurčité zahanbenie, ktoré ho akurát tak rozčuľuje.

Nemá sa za čo hanbiť. Udalosti na cintoríne nemohol ovplyvniť. A potom tam bol Starkey, ktorý ho podrazil a odletel so svojimi odloženými, čím ich obral o jedinou možnosť úniku. Nie, Connor sa nemá za čo hanbiť... Tak prečo sa nedokáže pozrieť do očí žiadnemu z tínedžerov, ktorí sa pomaly vynárajú z tieňov pivnice?

„Dějà vu?“ spýta sa Risa, keď začuje jeho roztrasený hlboký nádych.

„Niečo také.“

Risa už v pivnici strávila pár týždňov ako Soniina pomocníčka a pozná všetkých kľúčových hráčov. Mladí sú buď pobláznení jeho slávou, alebo ohrození jeho prítomnosťou. Miestny alfa – vysoký chalan s minimom tuku menom Beau – si rýchlo začne značkovať teritórium slovami: „Takže ty si SVOP-kár z Akronu? Čakal by som, že budeš vyzeráť... zdravšie.“

Connor si nie je úplne istý, čo to znamená, a chalan zrejme tiež nie. Hoci by si Connor zo spochybnenia Beauovho falošného dojmu testosterónovej nadradenosti mohol urobiť príjemnú zábavku, usúdi, že to nestojí za námahu.

„Čo to máš v rukách?“ opýta sa nevinne pôsobiaci trinásťročný chlapec. Connorovi trochu pripomína Leva, než si nechal narásť vlasy a pokoril ho život.

„Iba starú tlačiareň,“ odvetí Connor. Grace sa na tom zachi-choce, ale neprezradí, čo vie. Miesto toho to tam obíde a potrasie si ruku so všetkými vrátane tých, ktorí by ruku radšej nikomu nepodávali.

„Stará tlačiareň?“ zareaguje Beau. „Ako keby tu dolu nebolo dosť harabúrd.“

„Jasné, no, má sentimentálnu hodnotu.“

Beau opovržlivo odfrkne a pomaly sa vzdiali. Connor potlačí nutkanie potknúť ho.

Tlačiareň položí na policu s vedomím, že ak s ňou bude zaobchádzať príliš opatrne a pozorne, bystrejší uvoľnení niečo vytušia. Nateraz platí, že čím menej ľudí o nej vie, tým lepšie. Aspoň kým nevymyslia spôsob, ako o nej povedať *všetkým*.